

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 105/937- /2012.RP.

Tárgy: panasz elbírálása
Ea: dr. Zsolyomi Emese r. alezr.

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, **panaszos** által előterjesztett panasz miatt folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 155/2013. (V. 29.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak a személyes szabadságot korlátozó intézkedés (előállítás), a tájékoztatás elmaradása, a ruházat átvizsgálás, valamint az értesítés elmaradása tekintetében

helyt adok

minden egyéb vonatkozásban a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni (1539 Budapest, Pf. 632.), (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapiák:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos 2012. július 9-én postai úton terjesztette elő panaszát a 2012. július 4-én, a Maglódi úti Kőbányai Bazárból (a továbbiakban: Bazár) történt előállítására és az annak során tapasztalt méltánytalan, a panaszos álláspontja szerint jogsértő elbánás okán.

A panaszbeadványban kifejtettek szerint a panaszos 2012. július 4-én délelőtt fél 11 körül ért a Bazárba, ahol néhány dolgot kívánt vásárolni az egyik árusnál, ahol egy fiatalember szolgálta ki. Átvette a két negyedkilós karaván kávé, amiért 880,- Ft-ot fizetett. A panaszos egy ezressel fizetett, a visszajáró 120,- Ft-ot megkapta, de sem számlát, sem nyugtát nem kapott. A kifizetett kávé a panaszos a kezében tartotta, mert nem volt nála szatyor. Közben a panaszos ugyanennél az árusnál tovább nézelődött, mert instant italporokat akart még vásárolni. A panaszos kb. 10 percet válogatott, karján a kifizetett kávéval. Amikor az italporokat ki akarta fizetni egy másik eladónak, ő megkérdezte, „a kávé is?”. A panaszos úgy felelt, hogy azt már kifizette a kollegájának, majd az eladó felajánlott egy szatyrot. A panaszos közben mondta az eladónak, hogy kérdezze meg nyugodtan a kollegáját, hogy kifizette már a kávé, aki azonban azt letagadta. A panaszos arra úgy reagált, hogy nem hajlandó még egyszer fizetni olyan dolgokért, amiért már egyszer fizetett. Erre a panaszos elé álltak, és a szemben lévő vietnami árus kiugrott a helyéről és „kimarta” a kezéből a két kávé úgy, hogy látható 5 db kék-zöld-lila folt keletkezett a panaszos karján. Azt kezdték állítani hangosan kiabálva, hogy a panaszos lopta a kávé.

A panaszos a helyi rendészethez fordult segítségért, ahonnan továbbirányították a fogyasztóvédelemhez, illetve közölték vele, hogy hívhat rendőrt is. A panaszos az utóbbi mellett döntött, és 11 óra 06 perckor rendőri segítséget kért telefonon. A rendőrök kb. 20-25 perc múlva érkeztek meg, akiknek a panaszos elmondta, hogy mi történt, illetve megkérdezték tőle, hogy van-e számlája, mire a panaszos azt felelte, hogy nincsen, mert nem adtak neki. Ekkor együtt az elárúsító helyhez mentek, ott felvette a járőr a panaszos adatait, közben megkérdezték az árusokat, akik már azt mondták, hogy a panaszos lopta a kávé. A rendőr jegyzőkönyvet akart felvenni, de nem volt náluk nyomtatvány, ezért rádión kérte a kollegáit, hogy hozzanak neki. Hoztak is, de csak 1 db-ot, amit az áruszal íratott meg. Amíg a járőr és az árus a jegyzőkönyvet írták, addig a panaszos a másik járőrrel a kapunál várakozott. Ezek után az egyik rendőr azt mondta, hogy mivel csak egy nyomtatványa van, ezért a panaszos menjen be kapitányságra, és ott felveszik a jegyzőkönyvet a panaszairól.

A rendőrkapitányságon a panaszost először az előtérben ültették le, ahol 10-15 percig tartózkodhatott, amikor egy hölgy felkísérte a harmadik emeletre, minden szó nélkül. Ott kipakoltatták a panaszos táskáját, mindent elszedtek a panaszostól beborítékoltak és elzárták egy pánccsaszekrénybe. A panaszosnak gyanús volt ez az eljárás, ezért megkérdezte, hogy mi is történik valójában, hiszen ő segítséget kért a rendőrségtől, és jegyzőkönyv felvétele miatt ment be oda. Ekkor a panaszosra az intézkedő rendőr rákiabált, és felszólította, hogy ne „hisztizzen”, és csinálja azt, amit ő mond. Ezután egy másik helyiségben a rendőrnő megmotozta a panaszost, aki a panaszos megfogalmazása szerint még a „bugyija alá is benézett”. A rendőrnő meglátta a panaszos nyakláncát és ráüvöltött, hogy azt vegye le a nyakából. A panaszos nem tudta mire vélni a megalázó eljárást, és továbbra sem volt tisztában azzal, hogy mit akarnak tőle és miért. A panaszos még akkor sem gondolt semmi rosszra, amikor megkérdezték tőle, hogy kér-e ügyvédet, illetve igényt tart-e öt órát meghaladóan az

élelmezésre. A panaszos semmit sem kért, nem is fogta fel, hogy miért kérdeznek tőle ilyesmit.

Attól a pillanattól, hogy belépett a panaszos a rendőrkapitányság épületébe, senki semmit nem közölt vele, úgy bántak vele 65 éves nyugdíjas létére, mint egy bűnözővel. Olyan hangnemben beszéltek, kiabáltak rá, amit még soha embertől nem kapott.

A motozást követően aláíratattak vele egy leltári jegyzéket, meg valamilyen másik papírt is, de nem tudja mi volt az, mert rátört a pánik. A rendőr ekkor kiabálni kezdett, hogy írja alá a panaszos a dokumentumokat, majd az aláírást követően csak annyit közölt vele, hogy „megyünk a zárkába”. A panaszos nem akarta elhinni a történeteket, és ezen véleményének hangot adva állította, hogy semmi olyat nem tett, ami jogszabályba ütközne. A panaszos ekkor már olyan rosszul volt, hogy még lépni sem tudott, nekidőlt az asztalnak. Közölte vele az intézkedő rendőr, hogy kihívja a mentőt, de a panaszosnak kell kifizetnie. A panaszos kérte, hogy hívjon neki orvost a rendőr, mert nagyon rosszul érzi magát, nem kap levegőt. Már majdnem összeesett, amikor kiültették a folyosóra. A panaszos visszakérte a telefonját az egyik rendőrtől, hogy értesíteni tudja a fiát a vele történetekről, illetve arról, hogy hol van. A rendőr a panaszosra rivallt, hogy „a fogvatartott nem telefonál”.

A panaszost a kérkező mentő a Bajcsy-Zsilinszky Kórház sürgősségi betegellátó osztályára szállította 180/100 Hgmm magas vérnyomással. A panaszos hozzátette, hogy ez rendkívül magas értéket jelent nála, mivel 110/80 Hgmm vérnyomással éli napjait. Mielőtt a panaszos beszállt a mentőbe, kapott egy igazolást, mire a panaszos újból feltette a kérdést, hogy „mégis mi ez az egész”, mire egy gúnyos megjegyzést kapott válaszként: „majd a bíróságon elmesélem”.

A panaszost a kórházban félóránként gyógyszerelték, és vérnyomását folyamatosan ellenőrizték, majd miután az lejjebb ment, 5 óra körül a fia ment érte és vitte haza, mert kísérő nélkül nem engedték volna el.

Otthon tudták megnézni az iratokat, amiket a panaszos kapott. A panaszosban ekkor tudatosult, hogy a rendőrség fogvatartottként kezelte és ezért készítettek személyes tárgyairól is leltárt, illetve ezért akarták őt bezárni. A kapott igazoláson is az szerepel, hogy „szabadságot korlátozó rendőri intézkedés foganatosítása” miatt vitték be a rendőrségre. A panaszos megjegyezte, hogy egyébként az igazolást még csak nem is a jelenleg használt és a dokumentumaiban egyértelműen szereplő nevére állították ki, hanem a leánykori nevére. A panaszostól valóban megkérdezték, hogy keletkezett-e sérülése, vagy nem, mire a panaszos azt válaszolta, hogy „a rendőrök engem nem bántottak”. Azt észre sem vette a panaszos, hogy az igazoláson azt is aláhúzták, hogy nincs panasza, holott menetközben is tiltakozott az eljárás ellen.

A panaszos számára érthetetlen, hogy miképpen fordulhat elő az, hogy rendőri segítséget kérve elmondja problémáját a járőrnek, aki segítő magatartást tanúsít, majd a rendőrkapitányságon mégis úgy bánnak vele, mint egy bűnözővel, miközben arról nincs is tudomása és azt senki nem is közli vele, hogy mikor és miért vált gyanúsítottá, illetve fogvatartottá. Méltánytalannak és jogsértőnek tartotta ezt a rendőri intézkedést a fentiek miatt és alább felsorolt okok miatt is.

A panaszos ezt követően kérdéseket fogalmazott meg: hogyan gyanúsíthatták meg őt úgy, hogy az intézkedő rendőr nem készített leltárt a helyszínen az árusnál sem a hivatkozott kávéról, sem a készpénz bevételről; hogyan gyanúsíthatták meg lopással, amikor legalább 10

percen keresztül karjában a kifizetett kávéval válogatott tovább az áru között, melyik az a tolvaj, amelyik karján viseli a lopott árut?

A panaszos fia másnap személyesen érdeklődött az illetékes kerületi rendőrkapitányságon, ahol arról tájékoztatták, hogy a panaszt lopás miatt állították elő. Azonban a panaszosnak erről nem volt tudomása, neki nem mondták el a tényállást, és nem is volt nála semmi, amit eltulajdonított volna. Ez kiderült a felvett jegyzőkönyvből is.

A panaszbeadványban kitért arra is, hogy az igazságérzete, és mert emberi mivoltában megalázták, késztette arra, hogy panaszt terjesszen elő a Panasztestület felé. A panaszt az intézkedés lelkileg nagyon megviselte, a történeteket, a megtapasztalt igazságtalanságot pedig képtelen feldolgozni. A rendszer, amelyik elvileg „szolgál és véd”, ahelyett, hogy segítene, megalázó és fenyegető. A panaszos rossz állapota miatt saját munkája elvégzésére képtelenné vált.

A panasz beadvány kiegészítésében a panaszos azt is sérelmezte, hogy a rendőrségen az őt emeletre felkísérő rendőrnő megalázóan beszélt vele, mintha bűnöző lenne. Az a rendőr is „kegyetlen” módon beszélt a panaszossal, amelyik azt mondta a panaszosnak, hogy „ne hisztizzen”. A panaszos számára az szintén érthetetlen, hogy az a rendőrnő, aki átadta a panaszosnak az igazolást, miért jelölte be azt, hogy nincsen panasza.

Az előterjesztett panasz és annak kiegészítése összegezve az alábbi kifogásokat tartalmazza.

1./ A panaszbeadvány összességében sérelmezte az előállítást, mert az a panaszos megítélése szerint indokolatlan és jogszerűtlen volt.

2./ A panaszos előadta, hogy nem volt tisztában azzal mi történik vele, így alapvetően sérelemként adta elő azt, hogy nem kapta meg a szükséges tájékoztatást az előállítás okáról és céljáról.

3./ A panaszos sérelmezte a vele szemben fogatosított, a rendőrségen végrehajtott ruházátvizsgálást – a panaszos elmondása szerint „motozást” –, illetve az ahhoz alkalmazott módszert.

4./ A panaszos a hozzátartozója kiértesítésével kapcsolatban is megfogalmazta kifogásait.

5./ A panaszos sérelmezte, hogy amikor a rendőrségen jelezte rosszulletét nem kapott megfelelő segítséget.

6./ A panaszos kifogásolta, hogy a részére kiállított igazoláson leánykori nevét tüntette fel a rendőrség.

7./ A panaszos végül sérelmezte a rendőrkapitányságon megtapasztalt hangnemet, és bánásmódot.

Fentiek alapján a panaszos kérte a Panasztestület vizsgálatát, amely a kifogásolt rendőri intézkedés kapcsán úgy foglalt állást, hogy

- **a panaszos előállítása aránytalan** ezáltal jogsértő volt és emiatt súlyosan sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga;
- a jogsértő módon végrehajtott előállítás során fogatosított **ruházátvizsgálás** – mivel arra kizárólag a jogellenes előállítás miatt került sor – súlyosan sértette a panaszos személyi integritáshoz fűződő jogát;
- **hozzátartozó értesítését** a rendőrség nem tette lehetővé emiatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga;

A felsorolt egyéb kifogások kapcsán a Panasztestület nem állapított meg jogsérelmet.

II.

Döntésem meghozatala során az alábbi iratok és nyilatkozatok álltak rendelkezésre:

- panaszbeadvány, mellékletei és a panasz kiegészítése;
- BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele (0110/105/31/2012.RP.);
- BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság előállítás végrehajtásáról szóló jelentés (01100/8812/2012.id.);
- BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztály igazolás (01100-136/100-1/2012. Szabs.);
- BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Nyilatkozat;
- BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Nyilatkozat előállított/elővezetett előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről, az élelmiszer és az írásos tájékoztató átvételéről;
- BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Járőr és Őrszolgálati Alosztály jelentés (01100/8821/2012. id.);
- BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztály összefoglaló jelentés (01100-136/100/2012. Szabs.);
- BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság jegyzőkönyv tanú meghallgatásáról;
- Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Monori rendőrkapitányság Súlysápi Rendőrőrs (13050-128/61/2012.Szabs);

III.

A rendelkezésre álló iratok alapján az egyes panaszok tekintetében az alábbiak voltak megállapíthatók.

III. 1. A panaszbeadvány összességében sérelmezte az előállítást, mert az a panaszos megítélése szerint indokolatlan és jogszerűtlen volt.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának második fordulata szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható.

Az Rtv. 15. §-ában írt rendelkezés szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, továbbá több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A panaszos előadása szerint a Bazár egyik árusánál két csomag kávé megvásárlása után további termékeket kívánt vásárolni ugyanazon a helyen, csak egy másik eladónál. A panaszos jelezte, hogy a kávékat már kifizette, ugyanakkor az az árus, amelyik korábban kiszolgált, az ellenkezőjét állította. A panaszos elmondása szerint közölte az árusokkal, hogy nem hajlandó kétszer fizetni ugyanazért a termékért, mire „kimarták” a kezéből a kávékat. A panaszos azonnal a Bazár helyi rendészetéhez indult, ahol azt javasolták neki, hogy a rendőrséget hívja, vagy a fogyasztóvédelemhez forduljon. A panaszos így is tett, és rendőri

segítséget kért, mire két rendőr a helyszínre is érkezett és meghallgatták a panaszt. A panaszos elmondta, hogy számlát azért nem tud felmutatni, mert azt nem kapott. Ezután az árusok – hangosan kiabálva – már arról számoltak be a rendőröknek, hogy a panaszos lopta a kávékat. A rendőrök az egyik áruval kitöltettek egy nyomtatványt, majd a panaszt megkérték – azzal az ürüggyel, hogy több nyomtatvány nincsen náluk –, hogy menjen velük, hogy a rendőrségen jegyzőkönyvet vehessenek fel tőle is. A panaszos már otthon volt, amikor azzal szembesült, hogy a rendőrségen előállítottként tartották fogva.

A rendőrségi iratok a fentiekkel megegyezően tartalmazzák az eseményeket, azzal kiegészítve, hogy amikor a panaszos felháborodva távozni kívánt, ezt az eladó megakadályozta és elvette tőle a kávé. A két csomag kávé, amelynek értéke 880,- Ft volt, megtérült, az eladható maradt. Rendőri kérdésre az eladó úgy nyilatkozott, hogy azért nem értesítették a rendőrséget, mert a kávé visszaadása megtörtént.

Az intézkedő rendőrök jelentése továbbá arról tanúskodik, hogy a meghallgatott tanú – egy másik árus – sem megerősíteni sem cáfolni nem tudta azt, hogy a panaszos el akarta volna lopni a két csomag kávé, ugyanis ő nem látta azt, hogy a panaszos kifizette volna az árut, de mivel nem folyamatosan a panaszt figyelte, ezért az is lehet, hogy az megtörtént.

A két intézkedő rendőr az eladóval tanúmeghallgatási jegyzőkönyvet töltetett ki, a panaszt – aki egyébként rendőri kérdésre nem tudta blokkal igazolni vásárlását – pedig előállították.

Az előállításról szóló rendőri jelentés az előállítás jogalapjaként az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának második fordulát jelölte meg. Eszerint a panaszos előállításra azért került sor, mert vele szemben az eljárás azonnal lefolytatható volt. A megküldött összefoglaló jelentés szerint a panaszos a Szabs. tv. 177. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a szerint minősülő tulajdon elleni szabálysértést, azaz ötvenezer forintot meg nem haladó értékre lopást követett el.

Fenti dokumentumok alapján megállapítható, hogy az előállításra a panaszos bejelentése nyomán, oly módon került sor, hogy a helyszínre kikerülő rendőrökben az érintettek meghallgatását követően felmerülhetett annak a gyanúja, hogy a panaszos tulajdon elleni szabálysértést követett el. A gyanúnak ez a szintje kellő jogalapot biztosított a rendőrségnek arra, hogy a panaszossal szemben intézkedést kezdeményezzen.

Az Rtv. 15. §-ában megfogalmazott arányosság követelményének azonban az előállítás nem felelt meg. Egyfelől megállapítható, hogy a szabálysértés elkövetésének a gyanúja nyilvánvalóan fennállt a helyszínen tapasztaltak alapján, másfelől azonban a szabálysértés gyanújának megállapítása mellett számos ellentmondásos információnak is tudatában voltak a rendőrök. Így például: az árusok elmondása arról, hogy a panaszos a kávé vásárlása után még nézelődött, valamint, hogy maga a panaszos kérte a rendőri segítséget.

A jogszabály alapján intézkedésre okot adó feltételek fennállása ellenére, az intézkedés nem felelt meg az arányosság követelményének, ezért a személyes szabadság korlátozására (előállításra) irányuló panasznak helyt adok.

III. 2. A panaszos előadta, hogy nem volt tisztában azzal mi történik vele, így alapvetően sérelemként adta elő azt, hogy nem kapta meg a szükséges tájékoztatást az előállítás okáról és céljáról.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint „Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

A panaszos beadványában a tájékoztatással kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy neki mindössze annyit mondtak neki a rendőrök, hogy jegyzőkönyv felvétele céljából szükséges, hogy befáradjon velük a kapitányságra – mivel, csak egyetlen nyomtatvány volt a rendőröknél a helyszínen – és már otthon volt, amikor az átvett igazolás alapján azzal szembesült, hogy előállítottként tartották fogva.

A helyszínen intézkedő rendőrök jelentése e körben nem tartalmaz adatot, nem szerepel benne, hogy a panaszos részére a rendőrök közölték volna az előállítás okát, ugyanebben a dokumentumban szerepel, hogy az előállítás okáról a tájékoztató a panaszos részére átadásra került. E dokumentumot egyébiránt a panaszos alá is írta.

A fogvatartott jogairól szóló tájékoztató, a jogi képviselő igénybevételének lehetőségeiről szóló nyomtatvány, valamint az előállítás időtartamáról szóló igazolás kiadása (és az előállított személlyel történő alá íratása) nem igazolja azt, hogy az előállítás során elhangzott a panaszos felé a megfelelő tájékoztatás.

A panaszos előadta, hogy nem volt tisztában azzal, hogy mi történik vele. E nyilatkozatot a rendőrségi dokumentumok nem cáfolták, ezért a **tájékoztatás elmaradása kapcsán előadott panasznak helyt adok.**

III. 3. A panaszos sérelmezte a vele szemben fogatosított, a rendőrségen végrehajtott ruházátátvizsgálást – a panaszos elmondása szerint „motozást” –, illetve az ahhoz alkalmazott módszert.

Rtv. 31. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést fogatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 31. § (5) bekezdésében foglaltak szerint az előállító egységben történő elhelyezést megelőzően a fogvatartott személynél lévő tárgyakról az 1. mellékletben meghatározott, letéti tárgyakról szóló, 3 példányos jegyzéket kell készíteni. A letétként kezelt fizetőeszközt címletenként és - amennyiben sorszámmal rendelkezik - sorszám szerint, a többi letétként kezelt tárgyakat megnevezésük, számuk és egyedi

azonosítást lehetővé tevő jellemzőik feltüntetésével kell a jegyzékben feltüntetni. A jegyzék eredeti példánya a letét őrzési helyén, a másolati példányok közül egy a fogvatartottnál, egy pedig az átíró tömbben kerül elhelyezésre. Ugyanezen szakasz (7) bekezdése rendelkezik az előállított személy ruházatának átvizsgálásáról is: elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni, ruházatát támadás vagy önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából a felügyeletet ellátó rendőrnek át kell vizsgálnia. A ruházat átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti, valamint nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik.

A ruházat átvizsgálására az előállítás végrehajtása során került sor, azon törvényi felhatalmazás alapján, mely szerint „az előállított személyek ruházatát támadás vagy önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából a felügyeletet ellátó rendőrnek át kell vizsgálnia.”.

A panaszbeadvány szerint egy másik helyiségben a rendőrnő megmotozta a panaszost, aki a panaszos megfogalmazása szerint még a „bugyija alá is benézett”, valamint a rendőrnő meglátta a panaszos nyakláncát és ráüvöltött, hogy azt vegye le a nyakából.

Fentiek alapján megállapítható, hogy a ruházatátvizsgálásra kizárólag az előállítás miatt került sor. **Tekintettel arra, hogy az előállítás jogalapja és indokoltsága kapcsán előadott panasz a határozat III. 2. pontjában kifejtett indokok alapján megalapozott, ezért az ily módon jogszerűtlen előállítás nyomán végrehajtott ruházat átvizsgálás ugyancsak jogellenesen történt meg, ezért e panasznak helyt adok.**

III. 4. A panaszos a hozzátartozója kiértesítésével kapcsolatban is megfogalmazta kifogásait.

Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e joggal élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A Szolgálati Szabályzat már hivatkozott 31. § (5) bekezdése szerint az előállító egységben történő elhelyezést megelőzően a fogvatartott személynél lévő tárgyakról jegyzéket kell készíteni.

E panasszal kapcsolatban bizonyító erejű dokumentumként egyrészt a - panaszos által aláírt - „nyilatkozat előállított/elővezetett előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről, az élelmiszer és az írásos tájékoztató átvételéről” elnevezésű dokumentum, másrészt a panaszbeadványban előadottak állnak rendelkezésre.

A „nyilatkozat” megnevezésű dokumentum hozzátartozó értesítésével kapcsolatos része kitöltetlen, tehát az előállított nem nyilatkozott a hozzátartozóról, következésképpen arról sem, hogy kéri, vagy nem kéri az értesítését. Ugyanakkor e részt is aláírta, mely alapján megállapítható, hogy e tájékoztatást megkapta, azt tudomásul vette.

A panaszbeadvány szerint a panaszos visszakérte a telefonját az egyik rendőrtől, hogy értesíteni tudja a fiát a vele történekről, illetve arról, hogy hol van. A rendőr a panaszosra rivallt, hogy „a fogvatartott nem telefonál”.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a panaszos tájékoztatása a hozzátartozó értesítésének lehetőségéről megtörtént, a telefon elvételére pedig az előállított személyekre vonatkozó szabályok szerint került sor, ami akadályozta a panaszost abban, hogy telefonáljon, így maga értesíthesse hozzátartozóját.

Tekintettel arra, hogy az előállításra jogszerűtlenül került sor, így a telefon elvételére is, valamint az értesítés valójában nem történt meg (hiszen akkor erre vonatkozóan a rendőrségi dokumentumok tartalmazzának adatokat), az e körben előadott panasznak helyt adok.

III. 5. A panaszos sérelmezte, hogy nem kapott megfelelő segítséget amikor a rendőrségen jelezte rosszullétét.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulóknak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Az Rtv. 18. § (2) bekezdése szerint pedig a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.

A rendelkezésre álló dokumentumokból megállapítható, hogy amikor a panaszos jelezte rosszullétét, a rendőrség a mentőszolgálatot értesítette, és a helyszíni orvosi vizsgálatot követően a mentőszolgálat a panaszos kórházba szállításáról döntött.

A panaszbeadvány e körülményt érdemben nem cáfolta, csupán szubjektív megítélésének adott hangot a panaszos, miszerint nem kapta meg a megfelelő segítséget.

Fentiek alapján megállapítható, hogy a mentőszolgálat értesítésével a rendőrség a tőle elvárható segítséget megadta, és ezzel megfelelően eleget tett az Rtv.-ben előírt kötelezettségének, ezért az e körben előadott panaszt elutasítom.

III. 6. A panaszos kifogásolta, hogy a részére kiállított igazoláson leánykori nevét tüntette fel a rendőrség nevéként.

A rendőrségi dokumentumokat megvizsgálva megállapítható, hogy az igazoláson valóban a panaszos leánykori neve szerepel.

Az így feltüntetett adatokból egyértelműen megállapítható, hogy az igazolás kiállítása kinek a részére történt meg, a személyazonosság nyilvánvaló, ezért – tekintettel arra, hogy konkrét jogsérelem ezáltal nem valósult meg – az e körben előadott panaszt elutasítom.

III. 7. A panaszos végül sérelmezte a rendőrkapitányságon megtapasztalt hangnemet és bánásmódot.

A már hivatkozott Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

A bánásmóddal és hangnemmel kapcsolatban a rendőrségi dokumentumok azt tartalmazzák, hogy a panaszos a panaszos kulturált bánásmódban és hangnemben részesült.

A panaszbeadványban a panaszos kifejtette, hogy a rendőrségen akkor, amikor megkérdezte, hogy mi is történik vele valójában, az intézkedő rendőr hangosan rákiabált, felszólította, hogy „ne hisztizzen”, illetve akkor, amikor megmotozása után a panaszosra egyfajta pánik tört, az eljáró rendőr szintén kiabálni kezdett vele, hogy írja alá a szükséges dokumentumokat.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a panaszossal szemben előállításra és ezen belül ruházat átvizsgálásra, valamint a nála lévő tárgyak letétbe helyezésére is sor került. A rendőrök az ezen cselekmények végrehajtásához szükséges információkat közölték a panaszossal, melyeket a panaszos érezhetett megalázkodónak, azonban objektív értelemben a hangnem és a bánásmód tekintetében jogsérelem a panaszost nem érte.

Tekintettel a fentiekre az intézkedés hangnemére és az intézkedés során tanúsított bánásmódra irányuló panaszt, annak megalapozatlansága miatt elutasítom.

IV.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület megítélése szerint a rendőri intézkedés sértette a panaszos személyes szabadsághoz fűződő jogát az előállítás időtartama miatt.

A határozat III. részében, az egyes pontokban részletezett indokok alapján a Panasztestület álláspontjával egyetérték.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén alapul, miszerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A döntés az Rtv. 93/A. §-ában foglalt rendelkezése alapján az állásfoglalás kézhezvételét követő harminc napon belül közigazgatási hatósági eljárás keretében történt

meg, illetve a Panasztestület állásfoglalásától történő eltérés indokát határozat III. része tartalmazza.

A határozat az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) és 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés e) pont, 109. § (1) bekezdés a) pont és (2) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 15. §-a, 18. § (1)-(2) bekezdései, 20. § (2) bekezdése, 24. § (1) bekezdés, 31. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés f) pontja, 93/A. § (7) és (9) bekezdései;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 31. § (5) és (7) bekezdése;

Budapest, 2013. július 24.

**Papp Károly r. vezérőrnagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**